

ГОСУДАРСТВЕННОЕ ОБРАЗОВАТЕЛЬНОЕ УЧРЕЖДЕНИЕ

«Приднестровский государственный университет им. Т.Г. Шевченко»

Филологический факультет

Кафедра украинской филологии

УТВЕРЖДАЮ:

И.о. декана филологического факультета
доц. Кривошапова Н.В.

«25» 10 2018 г.

РАБОЧАЯ ПРОГРАММА

на 2018/2019 учебный год

учебной дисциплины

«С/к, с/с по МЕТОДИКЕ ПРЕПОДАВАНИЯ РОДНОГО ЯЗЫКА»

Направление подготовки:

45.03.01 ФИЛОЛОГИЯ

Профиль подготовки:

«Отечественная филология (украинский язык и литература)»

Для набора 2016 г.

квалификация (степень) выпускника

БАКАЛАВР

Форма обучения:

ОЧНАЯ

Тирасполь 2018

Рабочая программа дисциплины «С/к, с/с по методике преподавания украинского языка «*Методика вивчення орфографії в шкільному курсі та у вищих навчальних закладах*» / сост. А.А.Дубик – Тирасполь: ГОУ ПГУ, 2018. – 9 с.

Рабочая программа предназначена для преподавания дисциплины «С/к, с/с по методике преподавания украинского языка «*Методика вивчення орфографії в школі*» студентам очной формы обучения по направлению подготовки 45.03.01 «Филология».

Рабочая программа составлена с учетом Федерального Государственного образовательного стандарта высшего образования по направлению подготовки 45.03.01 «Филология», утвержденного постановлением Минобрнауки РФ № 947 от 07.08.2014 г.

Составитель: _____ /А. А. Дубик, ст. преп./

1. Цели и задачи изучения дисциплины

Цель курса предусматривает формирование у студентов системы современных лингвистических знаний правильного и целесообразного использования морфологических средств современного украинского литературного языка.

«С/к, с/с по методике преподавания украинского языка» в системе учебных дисциплин занимает одно из первых мест, поскольку способствует выработке навыков стилистического анализа употребления в речи частей речи, навыков редактирования.

Нормы являются необходимым условием существования литературного языка. Соблюдение норм – это основной критерий правильной речи, речевой культуры человека.

Задача курса – дать будущему специалисту методические знания о орфографических нормах современного украинского литературного языка, выработать практические умения и навыки использовать и характеризовать средства выражения на орфографическом уровне.

Лингвистическую основу дисциплины составляют теоретические вопросы украинского языка на современном этапе его развития, она тесно связана с профессиональной подготовкой учителя украинского языка и литературы.

В ходе занятий используются:

- устное изложение материала;
- выполнения упражнений студентами под руководством преподавателя и самостоятельно;
- различные виды контроля за знаниями и умениями студентов и тому подобное.

2. Место дисциплины в структуре ООП ВО

Данная учебная дисциплина входит в раздел Б1.В.ОД.21 ФГОС по направлению ВО 45.03.01 «Филология», профиль подготовки «Отечественная филология (украинский язык и литература).

«С/к, с/с по методике преподавания украинского языка» представлен лекционными и практическими занятиями, непосредственно связан с другими профессиональными дисциплинами, к которым относится, прежде всего, современный украинский литературный язык, практикум по украинскому языку, стилистика и культура речи.

3. Требования к результатам владения дисциплиной:

Изучение дисциплины направлено на формирование таких компетенций:

Код компетенции	Содержание компетенции
ОК - 7	умение критически оценивать собственные достоинства и недостатки, выбирать пути и средства развития первых и устранения последних;
ОПК - 5	свободным владением основным изучаемым языком в его литературной форме, базовыми методами и приемами различных типов устной и письменной коммуникации на данном языке;
ПК - 3	свободное владение профиiliрующим языком и его литературной формой;
ПК - 5	способностью к проведению учебных занятий и внеклассной работы по языку и литературе в общеобразовательных и профессиональных образовательных организациях;
ПК - 9	владением базовыми навыками доработки и обработки (например, корректура, редактирование, комментирование, комментированное реферирование, информационно-словарное описание) различных типов текстов;
ПК - 12	способностью организовывать самостоятельный профессиональный трудовой процесс, владение навыками работы в профессиональных коллективах, способностью обеспечивать работу данных коллективов соответствующими материалами при всех вышеперечисленных видах профессиональной деятельности.

В результате усвоения дисциплины студент должен:

3.1. Знать:

- орфографические нормы украинского литературного языка;
- основные подходы к изучению орфографии (из истории орфографии);
- основные правила украинской орфографии;
- принципы изучения орфографии;
- методы и принципы изучения орфографии.

3.2. Уметь:

- использовать средства родного языка, его стили, типы, жанры во всех видах речевой деятельности;
- применять орфографические нормы украинского языка на письме;
- оперировать основными методами, приемами и принципами изучения орфографии в школьном и вузовском курсах;
- объяснять орфографические особенности написания того или инного слова;
- организовывать работу на уроке с использованием различных видов упражнений, имеющих своей целью укрепить орфографические умения и навыки учащихся.

3.3. Владеть:

- навыками правильного использования орфографических норм украинского языка при создании, совершенствовании, аудировании и редактировании текстов.

4. Структура и содержание дисциплины (модуля)

4.1. Распределение трудоемкости в з.е./часах по видам аудиторной и самостоятельной работы студентов по семестрам:

Семестр	Трудоемкость, з.е./часы	Количество часов					Форма итого-вого контроля	
		В том числе						
		Аудиторных			Самост. работа			
		Всего	Лекци-й	Лаб. роб.	Практ. зан.			
5	2 з.е./72 часа	34	14			20	38	
Итого:		2 з.е./72 часа	28	14		20	38	

4.2. Распределение видов учебной работы и их трудоемкости по разделам дисциплины

№ раздела	Наименование разделов	Количество часов				
		Всего	Аудиторная работа			Внеауд. работа (СР)
			Л	ПЗ	ЛР	
1	Орфография как предмет изучения. Орфографические нормы украинского языка.	12	6	4		10
2	Особенности преподавания украинской орфографии в школьном курсе	22	8	16		28
Итого:		34	14	20		38

4.2. Распределение видов учебной работы и их трудоемкости по разделам дисциплины

Лекции V семестр

№ п/п	Номер раздела дисциплины	Объем часов	Тема лекционного занятия	Учебно-наглядные пособия

1	1	2	Орфографія як предмет вивчення. Знання української мови як важлива передумова розвитку духовно багатої , творчої особистості. Орфографія як мовознавча наука і предмет вивчення у школі. Поняття про орфограму. З історії вивчення орфографії	Посібники
2,3	1	4	Принципи української орфографії Психологічна природа орфографічних навичок. Вивчення фонетичних написань. Вивчення морфологічних написань. Вивчення семантических написань. Вивчення історичних написань.	Посібники
Всего: 6				
4	1	2	Метод і прийоми навчання орфографії Методи навчання орфографії. Прийоми навчання орфографії.	Посібники
5	2	2	Орфограма Поняття «орфограма», типи орфограм. Методика роботи над орфографічним правилом. Умови успішного формування орфографічних навичок.	Посібники
6	2	2	Орфографічні вправи Системність вправ. Види орфографічних вправ. Навчальні і контрольні диктанти. Види диктантів. Методика проведення різних видів диктантів. Вимоги до текстів диктантів. Методика підготовки учнів до написання диктантів.	Посібники
7	2	2	Типи орфографічних помилок, їх виправлення Типи орфографічних помилок у роботах 1-4 кл., їх причини, Способи виправлення помилок у контрольних диктантах. Норми оцінювання результатів диктантів. Аналіз опрацювання помилок.	Посібники
Итого : 14				

Практические занятия 5 семестр

№ п/п	Номер раздела дисциплины	Объем часов	Тема практического занятия	Учебно-наглядные пособия
1	1	2	Нормативність української мови. Правописні норми української мови. Граматичний та антиграматичний напрями в методиці навчання орфографії. Психологічна природа	Картки з завданнями

			орфографічної навички. Аналіз лінгвістичної природи написань. Залежність методики від лінгвістичної природи написань. Вивчення фонетичних, морфологічних, семантичних та історичних написань.	
2	1	2	Знання української мови як важлива передумова розвитку духовної багатої, творчої особистості. Проблеми орфографії сьогодні. Місце і значення орфографії в шкільному курсі. Вивчення орфографії у вищих навчальних закладах. З історії орфографії: вчені, що досліджували, основні підходи до вивчення орфографії.	Картки з завданнями, Методичний посібник
Всего: 4				
3,4	2	4	Принципи навчання орфографії. Методика роботи над орфографічним правилом. Умови успішного формування орфографічних навичок. Методи і прийоми вивчення орфографії: - проблемно-пошукові завдання; - різні види вправ з орфографії (списування; орфографічний розбір; робота з орфографічним словником; вправи-ігри – ігри з орфографії; вправи з ключем).	Картки із завданнями
5,6	2	4	Диктант як одна з основних форм роботи при вивченні орфографії. Різновиди диктантів за метою проведення, за характером запису тексту, за часом пояснення правопису орфограм у тексті. Методика проведення вибіркового, розподільного та вибірково-розподільного диктанту.	Картки з завданнями, методичний посібник
7,8	2	4	Диктант як одна з основних форм роботи при вивченні орфографії. Методика проведення вільного та творчого, попереджувального, коментованого та пояснювального диктанту. Диктант як одна з основних форм роботи при вивченні орфографії. Методика проведення відновленого диктанту, диктанту-перекладу та диктанту за аналогією. Особливості методики проведення словникового диктанту. Графічний диктант.	Картки з завданнями, методичний посібник Картки з завданнями, методичний посібник
9	2	4	Класифікація орфографічних помилок. Робота над помилками. Редагування. Орфографічний розбір і його види. Словникова робота в процесі навчання орфографії. Вимоги до уроків навчання орфографії.	Методичний посібник
Итого по разделу:		16		
Итого:		20		

Лабораторные занятия - не предусмотрены
Самостоятельная работа студента

Раздел дисциплины	№ п/п	Тема и вид СРС	Трудоемкость (в часах)
Орфография как предмет изучения. Орфографические нормы украинского языка	1	Правописні норми сучасної української літературної мови.	5
	2	З історії становлення та розвитку орфографії як предмета вивчення.	5
Итого по разделу:			10
Методика преподавания орфографии в школьном курсе и в высших учебных заведениях	3	Орфографічні вправи. Систематичність вправ. Види вправ.	7
	4	Диктант як одна з основних форм роботи при вивчені орфографії.	7
	5	Переказ як одна з основних форм роботи при вивчені орфографії.	7
	6	Робота над помилками. Редагування.	7
Итого по разделу:			28
Итого:			38

5. Курсовые работы - не предусмотрены

6. Образовательные технологии:

Преподавание дисциплины предусматривает сочетание активных, пассивных и интерактивных образовательных технологий:

Семестр	Вид занятия (Л, ПР, ЛР)	Используемые интерактивные учебные технологии	Количество часов
	ПР	Розумовий штурм, тестування	2
	ПР	Розумовий штурм	2
	ПР	Розумовий штурм, тестування	2
Итого:			6

7. Оценочные средства для текущего контроля успеваемости, промежуточной аттестации по итогам освоения дисциплины и учебно-методическое обеспечение самостоятельной работы студентов (см. ФОС).

8. Учебно-методическое и информационное обеспечение дисциплины (модуля)

8.1. Основная литература:

- 1.Бардаш М. В. Навчання орфографії у восьмирічній школі.— К., 1966. – 126с.
- 2.Баринова Е. А., Боженкова Л. Ф., Лебедев В. Й. Методика русского языка.— М., 1974.

- 3.Богоявленский Д. Н. Психология усвоения орфографии. — М., 1966.
- 4.Вихованець І.Р., Городенська К.Г., Грищенко А.П. Граматика української мови. – К.: – 1982.
- 5.Головащук С.І. Словник-довідник з правопису та слововживання / За ред. В.М.Русанівського. - К., 1989.
6. Горбачук В. Т. Класифікація диктантів // Укр. мова і літ. в школі.— 1968.—№ 8.—С. 67-70.
7. Горяний В.Д. Рідна мова. 10 – 11кл. – К.: – 1995.
8. Дмитровський Є. М. Методика викладання української мови в середній школі.— К., 1965. – 278с.
9. Кобызев А. Й. Новый вид диктанта «Проверяю себя».— М., 1962.
10. Козачук Г.О., Шкуратяна М.Г. Практичний курс української мови: Навчальний посібник для вузів. - К., 1993.
11. Козачук Г.О. Українська мова для абитурієнтів: Навч. посібник. – К.: Вища школа, 1994. – 272 с.
12. Кононенко П.П., Кадомцева Л.О., Мацько Л.І. Українська мова. Посібник для вступників до вузів. – К.: – 1992.
13. Методика викладання української мови в середній школі /За ред. С. Х. Чавдарова і В. І. Масальського — К., 1962.
14. Олійник І. С. „Методика викладання укр. мови”. – Вища школа. – 1979 р.
15. Омельчук С. „Формування правописних умінь студентів” / Дивослово . - № 6. – 2008 р.
16. Основы методики русского языка в 4-8 классах / Под ред. А. В. Текучева, М. М. Разумовской, Т. А. Ладыженской — М., 1978.
17. Пазяк О.М., Сербенська О.А., Фурдуй М.І., Шевченко Л.Ю. Українська мова : Практикум. - К., 1990.
18. Пентилюк М.І., Іващенко О.В. Українська мова: Підручник-комплект. – к.: ленвіт. 2001. – 352 с.
19. Прісовська Г.Є., Єрмоленкова І.М., Павліченко Н.В., Рутковська М.О. Українська мова: Навчальний посібник. – Для студентів підготовчих відділень та курсів негуманітарного профілю очної та заочної форми навчання в ІДП. – Одеса, 2006.
20. Росінська О.А. Культура СУМ. Довідник для всіх. – Донецьк, 2009.
21. Словник труднощів української мови / За ред. С.Я.Єрмоленко. - К., 1989.
22. Сучасний український правопис. Комплексний довідник. – Харків. – 2002.
23. Текучев А. В. Методика русского языка в средней школе — М 1980 — С. 287-297.
24. Український правопис /АН України, Ін-т мовознавства ім. 0.0. Потебні, Ін-т укр. мови.-7-е вид. - К.: Наук. думка. -1998.
25. Чукіна В.Ф. Граматика української мови в таблицях і схемах. - К., 1997.
- 26.
27. Шевелєва Л.А. Український правопис у таблицях. - Харків, 1996; 1997.
28. Шевчук С.В. Практикум з української мови. Модульний курс. – К.:– 2008.
29. Шкуратяна Н. Г. Методика вивчення орфографії.— К., 1985. – 124с.
30. Ющук І.П. Практикум з правопису української мови. - К., 1994; К., 1996.
31. Ющук І.П. Практичний курс української мови. – К.: Освіта, 2002. – 254 с.
32. Ющук І.П. Українська мова: Підручник. – 3-тє вид. - К.: Либідь, 2006. – 640 с.

Справочная литература:

1. Етимологічний словник української мови. – К., 1982-2003. – Т.1-4.
2. Інверсійний словник української мови. – К., 1985.
3. Полюга Л.М. Словник українських морфем. - К., 2001.
4. Сікорська З.С. Українсько-російський словотворчий словник. – К., 1995.

5. Словник іншомовних слів / За ред. О.С.Мельничука. – К., 1993.
6. Український правопис. – К., 1993.

8.2. Дополнительная литература:

1. Выхованец И.Р., Карпиловская Е.А., Клименко Н.Ф. Изучаем украинский язык. Расширенный курс. – К.: – 1996.
2. Вихованець І.Р. граматика української мови. – К.: Радянська школа. 1982. – 368 с.
3. Галетова А.Г., Пентилюк М.І. Українська мова. – К.: Радянська школа.
4. Доленко М.Т., Дацюк І.І. та інші. Сучасна українська мова. Збірник вправ. – К.: - 1989.
5. Жовтобрюх М.А. Українська літературна мова. – К.: Наук. думка, 1984. – 255 с.
6. Козачук Г.О. Українська мова для абітурієнтів. – К.: – 2003.
7. Кочан І.М., Токарська А.С. Збірник диктантів і переказів з української мови для вступників до вищих навчальних закладів. - Львів, 1993.
8. Орфографічний словник української мови: Близько 120000 слів / Уклад. С.І.Головашук, М.М.Пещак, В.М.Русанівський, О.О.Тараненко. - К., 1994.
9. Плющ М.Я., Леута О.І., Гальона Н.П. Сучасна українська літературна мова. Збірник вправ. – К.: – 1995.
10. Тести 5-12 класи. Українська мова. – К.: - 2006.

8.3. Программное обеспечение и Интернет-ресурсы:

<http://www.ukrreferat.com/index.php?referat=77796>
http://lib.misto.kiev.ua/UKR/VPRAVA/MOVA/STILISTIKA/morfologichn_zasobi_stilistiki.dhtml

<http://allbest.ru/k-2c0b65635b2bc68a4d43b88421216d37.html>

8.4. Методические указания и материалы по видам занятий

Учебная дисциплина обеспечена учебно-методической документацией и материалами, которые находятся в библиотеке кафедры.

9. Материально-техническое обеспечение дисциплины (модуля):

Приднестровский государственный университет им. Т. Г. Шевченко, Филологический факультет имеет материально-техническое обеспечение для выполнения этой программы:

- доступ к сети Интернет во время самостоятельной работы;
- наличие специальных аудиторий, оборудованных мультимедийной аппаратурой;
- библиотечный фонд университета, Центра украинской культуры, кафедры украинской филологии;
- тестовые задания для проверки знаний по дисциплине «С/к, с/с по МПУЯ»
- мультимедийный проектор с экраном для презентаций.

10. Методические рекомендации по организации изучения дисциплины (см. ФОС)

11. Технологическая карта дисциплины

Курс 3 группа ФФ16ДР62УА семестр 5

Преподаватель-лектор - А.А. Дубик

Преподаватель, ведущий практические занятия - А.А. Дубик

Кафедра украинской филологии

Модульно-рейтинговая система оценивания не введена

Составитель:
ст. преподаватель

А. А. Дубик

Зав. кафедрой украинской филологии,
к.ф.н., доцент

Е. Л. Якимович